

Sjötta stig

Sjötta stigsprófið á víólu er þeytt eftir að nemandi hefur náð eftirfarandi hæfniviðmiðum og hefur undirbúið hæfileg prófverkefni. Ætlast er til þess að nemendur í sjötta stigi stundi nám í tónfræðgreinum á framhaldsstigi í samráði við kennara og skólustjóra. Nemendur í sjötta stigi eiga að kaupa æfingabækur og nótur í samræmi við fyrirmæli kennara.

Við lok sjötta stigs eiga víólunemendur að hafa náð eftirfarandi markmiðum:

Nemandi

- beiti líkamanum á eðlilegan hátt þegar leikið er á hljóðfærið.
- hafi náð tókum á eðlilegri og vel þjálfaðri stöðu beggja handa og samhæfðum hreyfingum.
- ráði yfir góðri bogatækni.
- ráði yfir þjálum bogaskiptum, strengjaskiptum og stillingaskiptum.
- sýni leikni og hraða í mismunandi bogastrokum.
- beiti lipurri og jafnri fingratækni og ráði yfir talsverðum hraða.
- hafi náð tókum á öruggri og þroskaðri tónmyndun á öllu tónsviðinu.
- hafi náð mjög góðum tókum á inntónun.
- hafi náð góðum tókum á vibrato og noti það með hliðsjón af stíl.
- ráði yfir víðu styrkleikasviði hvar sem er á tónsviðinu.
- geti dregið fram andstæður og ólík blæbrigði og beitt til þess viðeigandi bogatækni.
- hafi öðlast mjög gott hrynskyn.
- geti auðveldlega lesið nótur í G-lykli og C-lykli (altlykli).
- geti lesið og leikið án undirbúnings verkefni sambærileg þeim sem fengist var við í seinni hluta miðnáms.
- hafi fengið reglulega þjálfun í að leika utanbókar.
- hafi hlotið þjálfun í ýmiskonar samleik, þ.m.t. hljómsveitarleik og kammertónlist.
- hafi farið yfir viðunandi fjölda verkefna.
- hafi fengist við fjölbreytt úrval verkefna.
- hafi á valdi sínu krómátískan tónstiga, þrjár áttundir frá eftirtöldum tónum: fí, g, as, a, c.
- hafi á valdi sínu eftirtalda dúrtónstiga, þrjár áttundir: C, Des, D, Es, E, F, Fís, F, As, A.
- hafi á valdi sínu eftirtalda hljómhæfa og laghæfa molltónstiga, þrjár áttundir: c, cís, d, es, e, f, fí, g.
- hafi á valdi sínu hljómaraðir sem tengjast framangreindum dúr- og molltóntegundum, þrjár áttundir, sbr. dæmi á bls. 64–65 í greinanámskrá fyrir strokhljóðfæri; leika skal alla hljóma hverrar raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, l, vi, IV, iv, i⁰⁷, V⁷/IV.
- hafi þjálfast í leik flaututóna í framangreindum dúr- og molltóntegundum, tvær áttundir.
- hafi á valdi sínu gangandi þríundir í framangreindum dúr- og molltóntegundum, þrjár áttundir.
- hafi á valdi sínu leik eftirtalinna dúrtónstiga í sexundum, tvær áttundir: C, Des, D, Es, E.
- hafi á valdi sínu leik dúrtónstiga, hljómhæfra og laghæfra molltónstiga í áttundum, eina til tvær áttundir eftir tóntegundum.
- hafi hlotið nokkra þjálfun í leik tónstiga í þríundum.
- hafi undirbúið prófverkefni til flutnings á sjötta stigsprófi samkvæmt þessari námskrá.

Nemandi sýni:

- tilfinningu fyrir túlkun og hendingamótun
- margvísleg blæbrigði og andstæður
- þekkingu og skilning á stíl
- tilfinningu fyrir samleik
- öruggan og sannfærandi leik
- persónulega tjáningu
- viðeigandi framkomu

Uppsetning sjötta stigsprófs og vægi prófþátta

Prófþættir á sjötta stigsprófi eru níu. Nemendur þurfa að fá einkunnina 6,0 á prófinu í heild til þess að standast það.

1. Tónstigar og hljómar (15 stig)

Til prófs skal undirbúa eftirfarandi tónstiga og hljóma:

- krómatískan tónstiga frá c til c'''
- tvo dúrtónstiga, þrjár áttundir
- tvo molltónstiga, hljómhæfa og laghæfa, þrjár áttundir
- hljómaraðir sem tengjast þeim dúr- og molltóntegundum sem valdar eru til prófs, þrjár áttundir, sbr. dæmi á bls. 65 í greinanámskrá fyrir strokhljóðfæri. Leika skal alla hljóma hverrar raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, I, vi, IV, iv, i⁰⁷, V⁷/IV.
- gangandi þríundir í framangreindum dúr- og laghæfum molltóntegundum, þrjár áttundir
- tónstiga í flaututónum, tvær áttundir
- tónstiga í sexundum í einni dúrtóntegund og einni laghæfri molltóntegund, tvær áttundir
- tónstiga í áttundum í einni dúrtóntegund og einni laghæfri molltóntegund, tvær áttundir

Leikmáti:

- krómatískan tónstiga: eina áttund á hverju bogastroki
- fjölbreytni í bogastrokum
- gangandi þríundir frá grunntóni upp á grunntón og niður aftur; heimilt er þó að fara þríund upp fyrir efri grunntón og einn tón niður fyrir neðri grunntón
- leiki tónstiga í sexundum og áttundum legato
- hraðasta tónstiga eigi hægar en M.M. ♩ = 120, miðað við að leiknar séu áttundapartsnótur
- hiklaust og utanbókar

Í prófinu velur prófdómari þá tónstiga og hljóma sem leiknir eru.

2. Æfing / Etýða (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

3. Útdrættir úr hljómsveitarverkum (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri.

Velja skal staði úr a.m.k. þremur tónverkum.

4. Verk 1 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

5. Verk 2 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

6. Verk 3 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

7. Val (10 stig)

Nemandi velji eitt eftirtalinna viðfangsefna:

- a. Leika verk að eigin vali af sambærilegri þyngd og önnur framhaldsprófsverkefni.
- b. Leika samleiksverk þar sem próftaki gegnir veigamiklu hlutverki.

8. Lestur af blaði (10 stig)

Verkefni sambærilegt þeim sem fengist var við í seinni hluta miðnáms.

9. Heildarsvipur (5 stig)

Mat prófdómara á heildarsvip prófs. Getur tekið til ýmissa þátta, en þar á meðal eru tilfinning fyrir túlkun og hendingamótun, blæbrigði og andstæður, þekking og skilningur á stíl, tilfinning fyrir samleik, öruggur og sannfærandi leikur, persónuleg tjáning og viðeigandi framkoma.

Framhaldspróf

Framhaldspróf á víólu er þeytt eftir að nemandi hefur náð eftirfarandi hæfniviðmiðum og hefur undirbúið hæfileg prófverkefni. Framhaldspróf eru aðeins dæmd af Prófánend tónlistarskóla og kemur prófdómari á vegum hennar alla jafna árlega til þess að dæma próf í skólanum.

Framhaldsprófið telst fullgilt aðeins ef nemandi lýkur einnig **tónfræðigreinum á framhaldsstigi** og **framhaldsprófstónleikum** og aðeins þá fæst afhent prófskírteini frá Prófánefnd. Ætlast er til þess að nemendur eigi æfingabækur og nótur í samræmi við fyrirmæli kennara.

Við lok framhaldsnáms eiga víólunemendur að hafa náð eftirfarandi markmiðum:

Nemandi

- beiti líkamanum á eðlilegan hátt þegar leikið er á hljóðfærið.
- hafi náð tókum á eðlilegri og vel þjálfðri stöðu beggja handa og samhæfðum hreyfingum.
- ráði yfir góðri bogatækni.
- ráði yfir þjálum bogaskiptum, strengjaskiptum og stillingaskiptum.
- sýni leikni og hraða í mismunandi bogastökum.
- beiti lipurri og jafnri fingratækni og ráði yfir talsverðum hraða.
- hafi náð tókum á öruggri og þroskaðri tónmyndun á öllu tónsviðinu.
- hafi náð mjög góðum tókum á inntónun.
- hafi náð góðum tókum á vibrato og noti það með hliðsjón af stíl.
- ráði yfir víðu styrkleikasviði hvar sem er á tónsviðinu.
- geti dregið fram andstæður og ólík blæbrigði og beitt til þess viðeigandi bogatækni.
- hafi öðlast mjög gott hrynskyn.
- geti auðveldlega lesið nótur í G-lykli og C-lykli (altlykli).
- geti lesið og leikið án undirbúnings verkefni sambærileg þeim sem fengist var við á miðprófi.
- hafi fengið reglulega þjálfun í að leika utanbókar.
- hafi hlotið þjálfun í ýmiskonar samleik, þ.m.t. hljómsveitarleik og kammertónlist.
- hafi farið yfir viðunandi fjölda verkefna.
- hafi fengist við fjölbreytt úrval verkefna.
- hafi á valdi sínu krómátískan tónstiga, þrjár áttundir frá eftirtöldum tónum: fí, g, as, a, c.
- hafi á valdi sínu eftirtalda dúrtónstiga, þrjár áttundir: C, Des, D, Es, E, F, Fís, F, As, A.
- hafi á valdi sínu eftirtalda hljómhæfa og laghæfa molltónstiga, þrjár áttundir: c, cís, d, es, e, f, fí, g.
- hafi á valdi sínu hljómaraðir sem tengjast framangreindum dúr- og molltóntegundum, þrjár áttundir, sbr. dæmi á bls. 64–65 í greinanámskrá fyrir stokhljóðfæri; leika skal alla hljóma hverrar raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, l, vi, IV, iv, i⁰⁷, V⁷/IV.
- hafi þjálfast í leik flaututóna í framangreindum dúr- og molltóntegundum, tvær áttundir.
- hafi á valdi sínu gangandi þríundir í framangreindum dúr- og molltóntegundum, þrjár áttundir.
- hafi á valdi sínu leik eftirtalinna dúrtónstiga í sexundum, tvær áttundir: C, Des, D, Es, E.
- hafi á valdi sínu leik dúrtónstiga, hljómhæfra og laghæfra molltónstiga í áttundum, eina til tvær áttundir eftir tóntegundum.
- hafi hlotið nokkra þjálfun í leik tónstiga í þríundum.
- hafi undirbúið prófverkefni til flutnings á framhaldsprófi samkvæmt þessari námskrá.
- hafi undirbúið efnisskrá til flutnings á tónleikum samkvæmt almennum hluta aðalnámskrár, bls. 41–42.

Nemandi sýni með ótvíræðum hætti:

- tilfinningu fyrir túlkun og hendingamótun
- margvísleg blæbrigði og andstæður
- þekkingu og skilning á stíl
- tilfinningu fyrir samleik
- öruggan og sannfærandi leik
- persónulega tjáningu
- viðeigandi framkomu

Uppsetning framhaldsprófs og vægi prófpátta

Prófpættir á framhaldsprófi eru níu. Nemendur þurfa að fá einkunnina 6,0 á prófinu í heild til þess að standast það.

1. Tónstigar og hljómar (15 stig)

Til prófs skal undirbúa eftirfarandi tónstiga og hljóma:

- krómatískan tónstiga frá c til c'''
- tvo dúrtónstiga, þrjár áttundir
- tvo molltónstiga, hljómhæfa og laghæfa, þrjár áttundir
- hljómaraðir sem tengjast þeim dúr- og molltóntegundum sem valdar eru til prófs, þrjár áttundir, sbr. dæmi á bls. 65 í greinanámskrá fyrir strokhljóðfæri. Leika skal alla hljóma hvernir raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, I, vi, IV, iv, i⁰⁷, V7/IV.
- gangandi þríundir í framangreindum dúr- og laghæfum molltóntegundum, þrjár áttundir
- tónstiga í flaututónum, tvær áttundir
- tónstiga í sexundum í einni dúrtóntegund og einni laghæfri molltóntegund, tvær áttundir
- tónstiga í áttundum í einni dúrtóntegund og einni laghæfri molltóntegund, tvær áttundir

Leikmáti:

- krómatískan tónstiga þrjár áttundir upp frá grunntóni og niður aftur, eina áttund á hverju bogastroki
- fjölbreytni í bogastrokum
- gangandi þríundir frá grunntóni upp á grunntón og niður aftur; heimilt er þó að fara þríund upp fyrir efri grunntón og einn tón niður fyrir neðri grunntón
- leiki tónstiga í sexundum og áttundum legato
- hraðasta tónstiga eigi hægar en M.M. ♩ = 120, miðað við að leiknar séu áttundapartsnótur
- hiklaust og utanbókar

Í prófinu velur prófdómari þá tónstiga og hljóma sem leiknir eru.

2. Æfing / Etýða (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

3. Útdrættir úr hljómsveitarverkum (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri.

Velja skal staði úr a.m.k. þremur tónverkum.

4. Verk 1 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

5. Verk 2 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

6. Verk 3 (12 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

7. Val (10 stig)

Nemandi velji eitt eftirtalinna viðfangsefna:

- a. Leika verk að eigin vali af sambærilegri þyngd og önnur framhaldsprófsverkefni.
- b. Leika samleiksverk þar sem próftaki gegnir veigamiklu hlutverki.

8. Lestur af blaði (10 stig)

Verkefni sambærilegt þeim sem fengist var við á miðprófi.

9. Heildarsvipur (5 stig)

Mat prófdómara á heildarsvip prófs. Getur tekið til ýmissa þátta, en þar á meðal eru tilfinning fyrir túlkun og hendingamótun, blæbrigði og andstæður, þekking og skilningur á stíl, tilfinning fyrir samleik, öruggur og sannfærandi leikur, persónuleg tjáning og viðeigandi framkoma.

Framhaldsprófstónleikar

Að loknu framhaldsprófi í hljóðfæraleik skal nemandi leika 30–60 mínútna langa efnisskrá á tónleikum innan eða utan skólans. Prófdómari frá Prófanefnd tónlistarskólanna kemur til þess að dæma tónleikana. Fyrir frammistöðu á tónleikunum er gefin umsögn en ekki einkunn. Ekki er nauðsynlegt að halda tónleikana á sama skólaári og hljóðfæraprófið fer fram. Séu prófið og tónleikarnir haldnir á sama skólaári er heimilt að nota alla efnisskrá prófsins á tónleikunum. Fari tónleikar fram síðar skal að minnsta kosti helmingur efnisskrárinnar endurnýjaður. Gæta þarf þess að efnisskrá sé fjölbreytt og vel saman sett.